

สภาพการในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัย
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

นายโสภณ รื่นเวทย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชา ประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-717-9

010857

18137192

๒

STATUS IN ORGANIZING ACTIVITIES DEVELOPING DISCIPLINE OF
STUDENTS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF
THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Mr. Sopon Ruenwet

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์   สภาพการในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัยในโรงเรียน
 ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

โดย   นายโสภณ รื่นเวทย์

ภาควิชา   ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ วารี ธีระจิตร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาามหาบัณฑิต

สุประกิจ ฐนาค
 ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สุประกิจ ฐนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รศ.ดร. ธีระจิตร ..... ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระจิตร ธีระจิตร)

ดร. สุพรรณิษา ..... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพรรณิษา ธีระจิตร)

ดร. วารี ธีระจิตร ..... กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ วารี ธีระจิตร)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   สภาพการในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัยในโรงเรียน
   ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
ชื่อนิสิต   นายโสภณ รื่นเวทย์
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ วารีย์ ธีระจิตร
ภาควิชา   ประถมศึกษา
ปีการศึกษา   2527

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาถึงสภาพการและปัญหาในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 105 คน และครูผู้สอน จำนวน 382 คน รวม 487 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบแยกประเภท จากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 105 โรงเรียน กิจกรรมสร้างเสริมวินัยที่นำมาศึกษา ประกอบด้วยกิจกรรมสี่ด้าน ซึ่งได้แก่ ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเครื่องแต่งกาย การเดินทางไป-กลับโรงเรียน การโดยสารรถประจำทาง และการปฏิบัติตามกฎจราจร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ มาตรการส่วนประเมินค่า และแบบปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมวินัยนักเรียนทั้ง 4 ด้าน โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้โครงการของกรุงเทพมหานครเป็นแนวปฏิบัติ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการครู เป็นผู้รับผิดชอบโครงการและมอบหมายให้ครูเวรและครูประจำชั้นเป็นผู้ควบคุมดูแลให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียนเป็นประจำทุกวัน โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อ

สนับสนุนการฝึกวินัยนักเรียน โดยการสอนสอดแทรกในบทเรียนที่สัมพันธ์กัน อบรมนักเรียน ให้เห็นความสำคัญของระเบียบวินัย และจัดป้ายคำขวัญคติเตือนใจ ติดตามบริเวณโรงเรียน โรงเรียนใช้วิธีการลงโทษนักเรียนที่ทำผิดวินัย โดยการว่ากล่าวตักเตือนมากที่สุด นักเรียน ส่วนใหญ่แต่งกายสะอาดเรียบร้อยดี เดินแถวกลับบ้านเป็นระเบียบเรียบร้อยดี มีความรู้ และความสามารถเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎจราจรพอสมควร แต่ในรอบปีที่ผ่านมา มี โรงเรียนที่นักเรียนได้รับอุบัติเหตุจากการโดยสารรถประจำทาง ถึงร้อยละ 24.44 ของ จำนวนโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนประสบปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมสร้างเสริม วินัยที่เกิดจากงานการบริหาร ครู นักเรียน อาคารสถานที่ และชุมชน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับ น้อย

Thesis Title   Status in organizing activities developing
                                 discipline of students in elementary schools
                                 under the jurisdiction of the Bangkok
                                 Metropolitan Administration

Name   Mr. Sapon Ruenwet

Thesis Advisor   Associate Professor Varee Thirachitra

Department   Elementary Education

Academic Year   1984

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the status and problems in organizing activities developing discipline of students in elementary schools under the jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration. The sample in this study consisted of 105 school administrators and 382 teachers, totaling 487. Collected using stratified random sampling technique from 105 elementary schools under the jurisdiction of Bangkok Metropolitan Administration. Four activities in developing discipline of students including dressing uniform, home-school commutation, bus taking and traffic regulation. The questionnaires used in this research were check-list, rating scale, and open-ended. The data was analyzed by means of percentages, and standard deviation.

Finding

In organizing activities developing discipline of students, teacher utilized the Bangkok Metropolitan program by having the school teacher committed to be responsible in the program and having the teachers who were assigned and classroom teachers to take care the student everyday. School activities used to develop the discipline of students were: teaching in their classrooms, having the students to realize the important of the discipline, writing the persuasive motto on the board, teacher punished the students who did something wrong by warning them. Most students dressed uniform neatly, walk in line to their home, had knowledge on traffic regulation at moderate level, but in previous year the students had accident on the bus about 24.44 %

The problems and obstacles in organizing activities for developing discipline of students in the aspect of administration, teachers, students, school buildings and communities were rated at the low level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์
ดร.พิศนา แรมมณี ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รุจิระ สุภรณ์ไพบูลย์
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์วารี ธีระจิตร
อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ที่ได้กรุณา แนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาและอุปสรรค
สำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณา สละเวลาให้ข้อเสนอแนะ
และตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ในภาค
วิชาประถมศึกษาทุก ๆ ท่าน โดยเฉพาะคุณเหมวดี กาญจนสกุล คุณสมปอง ภูวรางค์ภู่อ
คุณวิธาวรรณ เพชรอร่าม คุณวรัญญู มงคลพรพิทยา ตลอดจนครอบครัวอย่างประชากร
และผู้มีส่วนร่วมในการทำวิจัยทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ร่วมมือในการทำวิจัย
ครั้งนี้ ด้วยดีตลอดมา

โสภณ รื่นเวทย์

สารบัญ

		หน้า
	บทคัดย่อภาษาไทย	จ
	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
	กิตติกรรมประกาศ	ช
	รายการตารางประกอบ	ฉ
บทที่		
1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
	ขอบเขตของการวิจัย	7
	ความจำกัดของการวิจัย	7
	ข้อตกลงเบื้องต้น	8
	คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	8
	ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	9
2	วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	ความหมายของวินัย	10
	การสร้างเสริมวินัย	11
	การจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัยนักเรียน ของกรุงเทพมหานคร	16
3	วิธีดำเนินการวิจัย	24
	กลุ่มตัวอย่างและประชากร	24
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	25
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	27
	วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	28

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30
	สภาพของโรงเรียน	31
	สถานภาพของครูผู้ควบคุมแบบสอบถาม	34
	สภาพการในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัยในส่วน ของผู้บริหาร โรงเรียน	36
	สภาพการในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัยในส่วนของครู ปัญหาและอุปสรรคของครูและผู้บริหารโรงเรียนในการ จัดกิจกรรมสร้างเสริมวินัย	52
	ข้อเสนอแนะและความเห็นเพิ่มเติม	72
	ข้อเสนอแนะและความเห็นเพิ่มเติม	78
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ	83
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	83
	วิธีดำเนินการวิจัย	83
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	84
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	84
	การวิเคราะห์ข้อมูล	84
	สรุปผลการวิจัย	84
	อภิปรายผลการวิจัย	90
	ข้อเสนอแนะ	98
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป	100
	บรรณานุกรม	101
	ภาคผนวก ก	107
	ภาคผนวก ข	108
	ภาคผนวก ค	113
	ภาคผนวก ง	137
	ประวัติผู้เขียน	150

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	สถานที่ตั้งโรงเรียน	31
2	ลักษณะบริเวณสนามโรงเรียนและการใช้บริเวณสนามเพื่อ การจัดกิจกรรม	32
3	การได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนดีเด่นและจำนวนบุคลากร ในโรงเรียน	33
4	สถานภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถาม	34
5	การจัดกิจกรรมด้านความสะอาดและความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของเครื่องแต่งกาย การเดินทางไป-กลับโรงเรียน การโดยสารรถประจำทาง และการปฏิบัติตามกฎจราจร ใน ด้านโครงการที่โรงเรียนใช้ปฏิบัติและผู้บริหารชอบโครงการ	36
6	ลักษณะการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง และสภาพฐานะทาง เศรษฐกิจของผู้ปกครอง	38
7	แหล่งที่สนับสนุนเครื่องแต่งกายนักเรียน สภาพการแต่งกาย ของนักเรียน วิธีการตรวจเครื่องแต่งกายของโรงเรียน และสาเหตุที่นักเรียนกระทำความผิดวินัยด้านการแต่งกาย	39
8	การจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการฝึกวินัยด้านความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเครื่องแต่งกาย....	41
9	ลักษณะที่ตั้งโรงเรียนที่มีความสัมพันธ์กับการเดินทางไป- กลับโรงเรียนของนักเรียน วิธีการเดินทางไป-กลับโรงเรียน ของนักเรียน และผู้บริหารที่ให้ความสำคัญแก่ความประพฤตินักเรียน	42

10	จำนวนนักเรียนที่ตองไชบริการรถประจำทาง จำนวนรถโดยสารประจำทางที่นักเรียนตองไชบริการ และจำนวนนักเรียนที่ได้รับอุบัติเหตุจากการโดยสารรถประจำทางในรอบปีที่ผ่านมา	44
11	ผู้ทำหน้าที่ดูแลนักเรียนขึ้น-ลง รถโดยสารประจำทางและระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ดูแลนักเรียนขึ้น-ลง รถโดยสารประจำทาง	46
12	การจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการฝึกวินัย ค่านิยม โดยสารรถประจำทาง	47
13	ความสัมพันธ์ของที่ตั้งโรงเรียนกับสภาพการจราจร ลักษณะการข้ามถนนของนักเรียน และผู้อำนวยความสะดวกในการข้ามถนนของนักเรียน	48
14	การนำเอากฎจราจรมาใช้ในโรงเรียนและการจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการฝึกวินัยค่านิยมปฏิบัติตามกฎจราจร	50
15	การตรวจเครื่องแต่งกายนักเรียน	52
16	ความผิดทางวินัยค่านิยมแต่งกายของนักเรียนที่ตรวจพบและวิธีการลงโทษ	54
17	การแต่งเครื่องแบบพิเศษของนักเรียนและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการแต่งเครื่องแบบพิเศษ	56
18	การจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนเพื่อส่งเสริมวินัยค่านิยมสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเครื่องแต่งกาย	57
19	การเดินไป - กลับโรงเรียนของนักเรียน	58

20	การควบคุมดูแลนักเรียนขณะเดินแถวกลับบ้าน และผู้หน้าที่ควบคุมดูแล	60
21	พฤติกรรมของนักเรียนที่กระทำผิดวินัยขณะเดินแถวกลับบ้านและวิธีการลงโทษ	61
22	สภาพการเดินทางไป-กลับระหว่างบ้านและโรงเรียนที่ผู้อำนวยการอำนวยความสะดวกนักเรียน	63
23	การจัดให้นักเรียนรอรถโดยสารประจำทางและสภาพของบริเวณหยุดรถประจำทาง	64
24	ลักษณะความผิดทางวินัยของนักเรียนในการขึ้นรถโดยสารประจำทางและสาเหตุที่ทำผิดวินัย	66
25	ผู้ดูแลนักเรียนในการขึ้น-ลงรถโดยสารประจำทาง	68
26	สภาพการข่มขืนของนักเรียนและผู้อำนวยความสะดวกในการข่มขืน	69
27	วิธีที่นักเรียนได้รับความรู้เรื่องของกฎจราจร ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติตามกฎจราจร และการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการฝึกวินัยตามปฏิบัติตามกฎจราจร	70
28	แสดงค่าเฉลี่ยของปัญหาและอุปสรรคของครูและผู้บริหารโรงเรียนที่เกิดจากการบริหาร	72
29	แสดงค่าเฉลี่ยของปัญหาและอุปสรรคของครูและผู้บริหารโรงเรียนที่เกิดจากนักเรียน	74
30	แสดงค่าเฉลี่ยของปัญหาและอุปสรรคของครูและผู้บริหารโรงเรียนที่เกิดจากนักเรียน	75

การวางที่

หน้า

31

แสดงค่าเฉลี่ยของปัญหาและอุปสรรคของครูและผู้บริหาร
โรงเรียนที่เกิดจากอาคารสถานที่ .....

76

32

แสดงค่าเฉลี่ยของปัญหาและอุปสรรคของครูและผู้บริหาร
ที่เกิดจากชุมชน .....

77